

Jongen is blij met de kentering van het ministerie, maar plaatst wel kanttekeningen bij de beweegredenen van de minister. Privé-klinieken zijn er niet alleen voor een reductie van de wachtlijsten of voor het opheffen van kwantiteitsproblemen; ze zijn er ook om de kwaliteit van de gezondheidszorg te verbeteren. Jongen hoopt dat de snelle koerswijziging van de minister tot snelle veranderingen en tot een betere financiële positie van het MS Centrum zal leiden.

F.KIEVITS

Doorlopende agenda

2001

Mei

- 21-23 Groningen (AZG), 32e herhalingscursus A 'Kinder-geneeskunde' (tel. 050-3611396 K.F.Wenckebach Instituut).
- 22 Amsterdam (AMC), symposium 'Evaluatie van de WGBO: van wet naar praktijk' (tel. 020-5668585 Nicolaes Tulp Instituut).
- 22 Capelle a/d IJssel (NascholingsCentrum Huisartsen), 'Sexuologie' (tel. 010-2200235).
- 22 Groningen (AZG), Jonxislezing 'Meningokokkeninfecties' (tel. 050-3611396 K.F.Wenckebach Instituut).
- 25 Ede (De Reehorst), onderzoeksdag Nederlandse Vereniging voor Bloedtransfusie en de Stichting Sanquin Bloedvoorziening (tel. 020-5123310 Patricia Niekoo-Snijders, CLB te Amsterdam).
- 27-30 Amsterdam (RAI), 4th Congress of the European Chapter of the International Hepato-Pancreato-Biliary Association (tel. 073-6831238 Congress Care).
- 28-1 juni Amsterdam (AMC en VU), applicatiecursus voor consultatiebureauartsen (tel. 020-5668585 Nicolaes Tulp Instituut).
- 28-1 juni Groningen (AZG), 32e herhalingscursus B 'Kinder-geneeskunde' (tel. 050-3611396 K.F.Wenckebach Instituut).
- 30 Amsterdam (Koninklijk Instituut voor de Tropen), symposium afd. Psychiatrie van het AMC i.s.m. Nicolaes Tulp Instituut 'Psychosen in de kritieke periode' (tel. 020-5668585 mw.F.Flikkema, Nicolaes Tulp Instituut).
- 30 Breda, Roadshow Diabetes, praktische onderwerpen voor de dagelijkse huisartspraktijk (tel. 0345-576642 SCEM Conference Services).
- 30-1 juni Capelle a/d IJssel (NascholingsCentrum Huisartsen), Warffum-cursus 'Het hart van de huisarts' (tel. 010-2200235).
- 31 Nijmegen (PAOG-Heyendaal), cursus 'Spoedgevallen Interne Geneeskunde (7)' (tel. 024-3617691 mw.I.Elbers).
- 31 Zeist (Hotel Figi), cursus 'Omgaan met medische klachten en claims. De dokter gevonnist!' (tel. 030-2563588 Liselotte de Koning, Mark Two Communications BV).

Juni

- 2-6 Utrecht, 5th Advanced Course on Occupational and environmental epidemiology. 'Principles of exposure assessment' (tel. 031-7482080 Mieke Lumens, Environmental and Occupational Health Group, Universiteit Utrecht).
- 5 Amsterdam (PAOG-VU), symposium 'Actualiteiten Jeugdgezondheidszorg' (tel. 020-4448444).
- 6 Amsterdam (AMC), nascholing reizigersgeneeskunde en advisering 2001 'Tuberculose en reizen: nieuwe ontwikkelingen, onderzoek en advisering' (tel. 020-5668585 Nicolaes Tulp Instituut).

- 6 Nunspeet (Zalencentrum De Pineta), 2e interactieve studie- en praktijkdag 'Stervens- en rouwbegeleiding' (tel. 0541-355783 Transfer Opleidingsmanagement).
- *7 Amsterdam (AMC), klinische avond Tropische Geneeskunde (tel. 020-5664380 secretariaat).
- 7 Utrecht (Jaarbeurscongrescentrum), richtlijnbijeenkomst Kwaliteitsinstituut voor de Gezondheidszorg CBO 'Seksueel overdraagbare aandoeningen' (tel. 030-2843922 mw. S.Vermeend, CBO).
- 7-9 Amsterdam (AMC), Third Postgraduate Course on Diagnostic Imaging in Sports Medicine 2001 (tel. 020-5668585 mw.M.Beunk-Timmers, Nicolaes Tulp Instituut).
- 8 Bussum ('t Spant), Nationaal Epilepsie Symposium 'Epilepsie bij kinderen, risico's en problemen' (tel. 030-6344063 mw.J.van den Boogaard).
- 8 Groningen (AZG), werkconferentie KNMG 'Medische zorg en artsplanung 2010' (tel.030-2823391 mw.M.J.de Kruiff).
- 8 Nijmegen (PAOG-Heyendaal), cursus 'De schouder en bovenste extremiteiten', bestemd voor bedrijfsartsen en verze-keringsgeneeskundigen (tel. 024-3617051 mw.G.Willemsen).
- 11 Almelo (Theaterhotel), workshop 'De rol van voedings-supplementen bij burnout' (tel. 0294-416886 Ivonne Pappot, Orthica bv).
- 11 Capelle a/d IJssel (NascholingsCentrum Huisartsen), 'Euthanasie' (tel. 010-2200235).
- 12 Nunspeet (Zalencentrum De Pineta), interactieve studien- en trainingsdag 'Omgaan met agressie in zorg- en hulpverlening' (tel. 0541-355783 Transfer Opleidingsmanagement).
- 13 Sittard, Roadshow Diabetes, praktische onderwerpen voor de dagelijkse huisartspraktijk (tel. 0345-576642 SCEM Conference Services).
- 13 Utrecht (UMC), symposium t.g.v. afscheid van het curatorium van de leerstoel Zorgmanagement 'De kwaliteit van hulpverlening aan mensen met schizofrenie en aanverwan-te psychosen in Nederland en Engeland' (tel. 030-2509306 mw.M.C.van Straaten, secretaresse).
- 13-14 Capelle a/d IJssel (NascholingsCentrum Huisartsen), 'Pijn in de benen' (tel. 010-2200235).
- 13-15 Groningen (AZG), cursus NVH 'Klinische hepatologie 2001' (tel. 023-5513016 secretariaat Ned. Ver. voor Hepatologie).
- 14-15, 20-22 Amstelveen, Postdoctoraal Onderwijs Epidemiologie 2001 'Logistische regressie en analyse van overlevingsduren?' (tel. 020-4448188 EMGO-Instituut, VU).
- 14-15 en 6-7 sept. Groningen (AZG), workshop 'Endo AAA voor gevorderden' (tel. 050-3612745 K.F.Wenckebach Instituut).
- 15 Nijmegen (PAOG-Heyendaal), cursus 'Bloedvaten op drift! Hemangiomen en vasculaire malformaties' (tel. 024-3617688 mw.B.Rissenbeek).
- 15 Utrecht (UMC), PAO-H-cursus 'Cardiologie voor de huisarts' (tel. 033-4229900 Mediselect).

*Eerste vermelding.

Personalia

In memoriam prof.dr.M.Zeegers. – Op 14 december 2000 overleed te 's-Gravenhage prof.dr.M.Zeegers, forensisch psychiater, in de leeftijd van 84 jaar. Bij zijn begrafenis sprak dr. F.Koenraadt een in memoriam uit, waarvan wij hier een bekorte versie weergeven. Wij hebben Chiel Zeegers leren kennen als een beminnelijk man met een brede interesse voor kunst en cultuur. Hij gold als een plichtsetrouwe, noeste werker, een gelovig mens en een toegewijde en maatschappelijk

geëngageerde psychiater. Hij bezat veel gevoel voor humor en relativering en had een vaardige pen, of het nu ging om poëzie of vaktechnisch proza. Zijn teksten waren zeer toegankelijk en als het moest vlijmscherp. In zijn omgang met patiënten en studenten, alsook met degenen naar wie hij een onderzoek pro justitia verrichtte, betoonde hij zich met zijn eruditie en zijn betrokkenheid een waardig, deskundig en veelzijdig forensisch psychiater. In zijn studie over de oplichter (1959) roemde hij zijn leermeester, de Amsterdamse hoogleraar in de psychiatrie L. van der Horst. Zijn proefschrift weerspiegelt treffend niet alleen zijn wetenschappelijk en klinisch werk, maar ook de auteur zelf. Hij was steeds op zoek naar het positieve in de mens. Zeegers heeft niet alleen in zijn klinische praktijk veel energie geïnvesteerd, maar ook in het onderwijs in de psychiatrie, in woord en geschrift. Hij gaf onderwijs aan maatschappelijk werkenden, verpleegkundigen, leerkrachten, geestelijk raadsliden en vele anderen, maar vooral aan studenten van de Leidse universiteit. In 1976 werd hij benoemd tot buitengewoon hoogleraar in de forensische psychiatrie aan de Rijksuniversiteit in Leiden en hij gaf met verve en toewijding onderwijs in het vak.

Zeegers was een gerespecteerd clinicus en een hooglijk gewaardeerd forensisch psychiater. Dit blijkt uit zijn voorzitterschap van de sectie Terbeschikkingstelling (tbs) en uit zijn functie als raad van de penitentiaire kamer van het gerechtshof te Arnhem. De afgelopen decennia gold hij als de nestor van de Nederlandse forensische psychiatrie. Als rechtscolleges met complexe strafrechtelijke zaken te maken hadden, legde men veelvuldig het oor te luisteren bij een orakel: prof.dr.M.Zeegers. Jarenlang was Zeegers secretaris van het Psychiatrisch Juridisch Gezelschap. In internationaal verband heeft hij als ambassadeur voor de Nederlandse forensische geestelijke gezondheidszorg gefunctioneerd. In 1980 organiseerde hij een internationaal congres met als onderwerp 'Law and mental health' in Den Haag en in 1987 in Amsterdam. Hij was lid van de Board of Directors van de International Academy of Law and Mental Health en vervulde diverse jaren de taak van 'European editor' van het *International Journal of Law and Psychiatry*. In 1987 volgde de waardering door de International Academy of Law and Mental Health voor zijn verdiensten: aan hem werd de Pinel Award toegekend. Zeegers heeft aan de wieg gestaan van de ontwikkelingen van de Nederlandse forensische psychiatrie. Hij verwierf in de International Academy daardoor zelfs de naam 'the Flying Dutchman'.

Toen Zeegers met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd moest stoppen met zijn hoogleraarsambt, betreurde hij dat zeer. Zodra wij aan het Willem Pompe Instituut van de Utrechtse universiteit bemerkten dat Zeegers het onderwijs eigenlijk niet wilde loslaten, hebben wij hem benaderd, waarna hij daar een jaar lang als gasthoogleraar onderwijs in de forensische psychiatrie heeft verzorgd. Het kostte hem grote moeite om te stoppen met zijn praktijk. Toen anderhalf jaar geleden bleek dat hij een ziekte had waarvan hij niet zou herstellen, heeft hij zijn praktijk definitief gestaakt. Het toont nog eens te meer hoe hij zijn leven met zijn werk verbond.

Zeegers was niet de man van het charisma en het narcisme, maar die van betrokken toewijding, een autoriteit door zijn eruditie, een man op wie je een beroep mocht en kon doen. In hem denken wij een aimabel mens, iemand die belangrijke

bijdragen heeft geleverd aan de forensische gezondheidszorg. Daarvoor zijn we hem dank verschuldigd.

F.KOENRAADT
J.KROON

Rijswijk (Z.-H.), april 2001

In memoriam dr.N.Sorgedragers. – Op 26 januari jongstleden overleed Niels Sorgedragers. Hij werd 58 jaar. Sorgedragers was een vooraanstaand kinderarts en een markante persoonlijkheid. Eenieder die hem kende, is dan ook diep getroffen door zijn veel te vroege dood. Hij liet zijn vrouw en drie zonen achter.

Sorgedragers had een bewogen leven. Hij werd geboren op 27 januari 1942 te Soerabaja. Het eindexamen aan de Pretoria Boys High School in Zuid-Afrika behaalde hij in 1959. Daarna verkreeg hij de 'Bachelor of Science'-graad aan de Transvaalse Universiteit in Pretoria. Van 1962 tot 1970 studeerde hij medicijnen aan de Rijksuniversiteit te Groningen. Na het artsexamen specialiseerde hij zich tot kinderarts; de opleiding volgde hij in het Sophia Kinderziekenhuis te Rotterdam tot 1974.

Vanaf 1 juni 1974 was Sorgedragers als kinderarts verbonden aan het Rooms-Katholiek Ziekenhuis (RKZ), thans Martini Ziekenhuis, te Groningen. Reeds op jonge leeftijd maakte hij deel uit van het stafbestuur van het RKZ. Hij werd hierin, en nadien in tal van ziekenhuis- en stafcommissies, zeer gewaardeerd om zijn visie. De laatste jaren bracht hij zijn inzichten naar voren in de Beleids- en Adviescommissie van het Martini Ziekenhuis.

Sorgedragers was echter vooral kinderarts. Hij had een drukke kinderartspraktijk en verrichtte daarnaast uniek onderzoek bij adoptiekinderen. In 1988 promoveerde hij op de dissertatie *Oriënterend medisch onderzoek en groeistudie van buitenlandse adoptiekinderen*. Promotor was prof.dr.J.Fernandes. Sorgedragers promotieonderzoek leidde tot landelijke richtlijnen voor het medisch oriënterend onderzoek bij deze groep. Adoptiefouders werden door hem geadviseerd en begeleid. Hij reisde geregeld ook zelf naar verre landen om adoptiekinderen ter plaatse te onderzoeken. In zijn privé-leven boeide hem de duiksport. Onderwaterfotografie en duikgeneeskunde fascineerden hem in het bijzonder.

Onder Sorgedragers leiding kwam de opleiding tot kinderarts in het Martini Ziekenhuis van de grond. Vanaf 1989 vervulde hij het opleiderschap tien jaar lang vol overgave. Hem ging het niet alleen om de inhoud van de opleiding; hij was de verpersoonlijking van het goede opleidingsklimaat. Hij stelde het persoonlijke contact met de assistent-geneeskundigen altijd zeer op prijs. De laatste jaren was hij waarnemend lid van het Concilium van de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde.

Enige jaren geleden openbaarde zich bij Sorgedragers een ernstige ziekte. Toen hij genezen leek, kwam hij op een bewonderenswaardige wijze terug in de kinderartspraktijk. Vanuit zijn aanstelling bij het Advies- en Meldpunt Kinderbescherming te Assen besteedde hij sindsdien een deel van zijn werkzame tijd aan het opkomen voor kinderen in verdrukking. Sorgedragers zal in onze herinnering voortleven als een goedlachse, innemende collega en fijne vriend.

H.A.WOLTIL

Groningen, maart 2001